

Säkerhetsprövning

VÄGLEDNING

Svenska
Kraftnät

Innehållsförteckning

Förord	3
Gällande rätt	4
Allmänt	4
Säkerhetsklasser	5
Säkerhetsprövning	6
Registerkontroll	8
Bilaga 1: Inplacering i säkerhetsklass 2	9
Bilaga 2: Inplacering i säkerhetsklass 3	10

Förord

*För att ge vägledning till företag inom delfunktionen
Elförsörjning om hur säkerhetsprövning genomförs har
Svenska Kraftnät tagit fram denna skrift. Vår förhoppning
är att den skall underlätta det praktiska arbetet med
säkerhetsprövning.*

A handwritten signature in black ink, reading "Dan Johansson". The signature is written in a cursive style with a large initial 'D'.

Gällande rätt

Säkerhetsskyddslagen (1996:627) och säkerhetsskyddsförordningen (1996:633) innehåller de grundläggande bestämmelserna om säkerhetsprövning.

Svenska Kraftnät har utfärdat vissa föreskrifter om säkerhetsskydd (SvKFS 1998:1) gällande för sådana enskilda och juridiska personer inom delfunktionen Elförsörjning som bedriver verksamhet vilken omfattas av säkerhetsskyddslagen. Svenska Kraftnäts föreskrifter ansluter i huvudsak till Rikspolisstyrelsens föreskrifter (RPSFS 1996:9) om säkerhetsskydd.

Allmänt

Säkerhetsprövning är en del av infiltrationsskyddet, vilket är en sammanfattande benämning på åtgärder syftande till att upptäcka, förebygga och hindra att säkerhetshotande verksamhet direkt eller indirekt bedrivs av personer som har eller kan få anställning eller uppdrag hos ett företag eller en myndighet. Med anställning avses i detta sammanhang även annat deltagande i verksamheten än ett direkt anställningsförhållande.

Skyddet måste därför vara verksamt före, under och efter den aktuella anställningen eller uppdraget. Det måste baseras på god personkännedom och ett bra samarbete mellan linjeorganisation, personalfunktioner och säkerhetstjänsten.

Säkerhetsklasser

Anställning eller uppdrag som är av betydelse för rikets säkerhet skall placeras i säkerhetsklass. Det är anställningen eller uppdraget som har en viss säkerhetsklass, inte individen.

Säkerhetsklasserna är tre. Skillnaden beror på i vilken utsträckning den anställde/uppdrags-tagaren får ta del av hemliga uppgifter. Den som anställs i säkerhetsklass skall vara svensk medborgare. Den som har dubbelt medborgarskap varav det ena är svenskt är att anse som svensk medborgare.

Anställningar skall placeras i säkerhetsklass enligt följande:

- *Säkerhetsklass 1* om den anställde i stor omfattning får del av uppgifter som omfattas av sekretess som är av synnerlig betydelse för rikets säkerhet
- *Säkerhetsklass 2* om den anställde i en omfattning som inte är obetydlig får del av sådana uppgifter som avses i säkerhetsklass 1.
- *Säkerhetsklass 3* om den anställde i övrigt får del av hemliga uppgifter som är av betydelse för rikets säkerhet, om röjandet av uppgifterna kan antas medföra men för rikets säkerhet som inte endast är ringa.

Regeringen har i särskilt sekretessbelagt beslut (H 96/3558) angivit vilka tjänster inom elförsörjningen som skall inplaceras i säkerhetsklass 1. De tjänster inom elförsörjningen som enligt Svenska Kraftnäts föreskrifter (SvKFS 1998:1) hänförs till säkerhetsklass 2 anges i *bilaga 1* och till säkerhetsklass 3 i *bilaga 2*. Tjänster inom Svenska Kraftnät som hänförs till säkerhetsklass 2 framgår inte av bilagorna, utan dessa har angivits i särskilda beslut.

Om en utländsk medborgare söker säkerhetsklassad tjänst kan Svenska Kraftnät begära dispens hos regeringen. Sådan dispens från kravet på svenskt medborgarskap kan beviljas i de fall den sökande har bedömts ha mycket bättre kvalifikationer än andra sökande eller att endast den utländske medborgaren är kvalificerad för tjänsten. Företag som begär dispens från kravet på svenskt medborgarskap har att skriftligen ange skälen härför till Svenska Kraftnät. De av företaget anförda skälen bifogas Svenska Kraftnäts dispensansökan till regeringen.

För anställda som företaget bedömer få del av hemliga uppgifter endast i en ringa omfattning, görs säkerhetsprövning men inte registerkontroll.

Säkerhetsprövning

Säkerhetsprövning är en viktig del i infiltrationsskyddet. Den grundas på:

- personlig kännedom om den prövade
- uppgifter som framgår av betyg, intyg och referenser
- registerkontroll och särskild personutredning om anställningen har placerats i säkerhetsklass

Registerkontroll innebär inhämtning av uppgifter från polisregister. Ärenden som rör säkerhetsprövning handläggs på ett diskret och grannlaga sätt, så att den enskildes integritet skyddas och tillräcklig sekretess iakttas. Särskild personutredning utförs då det gäller tjänster i säkerhetsklass 1 och 2.

Före anställning

Den person som avses anställas på säkerhetsklassad tjänst skall genomgå säkerhetsprövning med registerkontroll. Anställning får normalt inte ske förrän säkerhetsprövning har slutförts. Den som säkerhetsprövningen gäller skall ha gett sitt samtycke innan registerkontroll utförs. Detta samtycke skall dokumenteras hos den som begär registerkontroll.

Med anställning jämställs övergång från anställning som inte är placerad i säkerhetsklass till anställning i säkerhetsklass.

Om det vid registerkontrollen framkommer uppgifter som får till följd att en sökande inte bedöms kunna anställas eller på annat sätt inte få delta i verksamheten anges endast som skäl "säkerhetsprövningen vid (NN) företaget". Huruvida en person kan anställas i säkerhetsklassad tjänst trots att uppgifter framkommit vid registerkontroll avgörs i samråd mellan företagets chef och Svenska Kraftnät. Svenska Kraftnät informerar Rikspolisstyrelsen om beslutet.

Rikspolisstyrelsen meddelar den sökande att uppgifter framkommit i registerkontrollen som kommer att delges Svenska Kraftnät. Den sökande har därmed fått möjlighet att återta sin ansökan. Sökande har också möjlighet att inkomma med förklaring till uppgifterna till den som begärt registerkontrollen. En sådan förklaring skall vidarebefordras till Rikspolisstyrelsen.

Under anställning

Säkerhetsprövning skall fortlöpande följas upp under anställningstiden. Chefer skall förutom att vara stöd för sina anställda ha en god personkännedom och skaffa sig en uppfattning om personalens lämplighet. Ett bra tillfälle för detta är utvecklingssamtal som hålls med de anställda.

Allmän personkännedom

Personlig kännedom grundas på uppgifter som framgår av betyg, intyg och liknande samt på referenser. Uppgifter som framkommer under anställningsintervjun, bl a om familjeförhållanden, utbildning, tidigare verksamhet, ekonomi, bisysslor, kontakter, intressen, droger, åtal eller domar och personliga egenskaper utgör underlag för personkännedomen.

Registerkontroll

Registerkontroll får endast företas för den som skall anställas eller delta i verksamheten och därmed placerats i säkerhetsklass. Den får också göras om det finns särskilda skäl samt avseende personer som anlitas med anledning av särskilt säkerhetsskyddsavtal (SUA).

Ansvar för initierande av registerkontroll

Chef för företag, enhet eller avdelning skall göra en bedömning av om en tjänst som skall utannonseras är säkerhetsklassad. *Bilaga 2* utgör underlag för bedömningen. Om tjänsten bedöms säkerhetsklassad skall information om detta framgå av annons eller motsvarande.

Vid anställningsintervju ges information om vad säkerhetsklassningen innebär och hur den genomförs. Personen måste ge sitt samtycke till att registerkontroll genomförs. Registerkontroll genomförs endast avseende den som avses erhålla tjänsten/uppdraget.

Genomförande av registerkontroll

Begäran om genomförande av registerkontroll skall företaget göra på en särskild blankett. Det är av vikt att noga kontrollera att personuppgifterna ifylls rätt på blanketten. Felaktigheter kan avsevärt fördröja handläggningen och anställningen. Blanketten ges in till Svenska Krafnät (helst via berörd elregion) som vidarebefordrar den till Rikspolisstyrelsen. Efter att Rikspolisstyrelsen företagit registerkontrollen sänds blanketten tillbaka till Svenska Krafnät som tar kontakt med företaget.

Om det vid registerkontrollen framkommer uppgifter som redovisas av Rikspolisstyrelsen på blanketten till Svenska Krafnät kommer dessa att hanteras med kvalificerad sekretess. Uppgifterna vägs mot dem som framkommit genom den allmänna personkännedomen.

Svenska Krafnäts säkerhetsskyddschef tar direktkontakt med säkerhetsskyddschefen hos den som begärt registerkontrollen. Rikspolisstyrelsen informeras av Svenska Krafnät om beslutet angående den aktuella anställningen/uppdraget.

Bilaga 1

Inplacering i säkerhetsklass 2 inom elförsörjningen

Nedanstående anställningar inom delfunktionen Elförsörjning skall placeras i säkerhetsklass 2.

- Elbefälhavare
- Säkerhetsskyddschef som i sin tjänsteutövning får del av sekretess av synnerlig betydelse för rikets säkerhet.
- Kryptogruppchefer och signalskyddschefer i elförsörjningens beredskapsorganisation.
- Personer vid säkerhetsskyddad upphandling jämlikt 8 § säkerhetsskyddslagen som får del av sekretess av synnerlig betydelse för rikets säkerhet.¹⁾

Till anställningar i säkerhetsklass 2 hänförs också vikariat på befattningen om vikarien får ta del av uppgifter i samma omfattning som den ordinarie innehavaren av befattningen.

---

¹⁾ Beslut om placering i säkerhetsklass i detta fall fattas av Försvarsmakten efter förslag av Svenska Kraftnät.

Bilaga 2

Inplacering i säkerhetsklass 3 inom elförsörjningen

Nedanstående anställningar eller annat deltagande inom delfunktionen Elförsörjning skall inplaceras i säkerhetsklass 3.

- Personer som regelmässigt handhar hemliga uppgifter, t ex beredningsplanläggning.
- Personer som ingår i elförsörjningens regionala eller centrala krigsorganisation.
- Personer som får del av hemliga uppgifter vid utredning, utbildning eller övning.
- Personer som utför ej enbart tillfälliga arbeten vid sådana anläggningar som förklarats som skyddsobjekt enligt 4 § 3 p lagen (1990:217) om skydd för samhällsviktiga anläggningar och som därvid kan få del av hemliga uppgifter. Detta gäller dock normalt inte personer som utför arbeten vid sådan anläggning där få hemliga uppgifter förekommer.
- Personer med sådan övergripande insyn i överföringssystem av el som vid utförande av sina arbetsuppgifter kan få del av hemliga uppgifter.
- Personer med anställning hos enskilda eller juridiska personer som har träffat säkerhetsskyddsavtal med staten, kommuner, landsting och kyrkliga kommuner och som kan få del av hemliga uppgifter.¹⁾
- Personer i lednings-, styrelse- och myndighetsfunktion eller motsvarande som i sin utövning kan få del av hemliga uppgifter.
- Personer som i utbildning vid högskolor eller motsvarande vid special- eller tentamensarbete kan få del av hemliga uppgifter.
- Personal ingående i driftvärnet.

Till anställningar i säkerhetsklass 3 hänförs också vikariat på befattningen om vikarien får ta del av uppgifter i samma omfattning som den ordinarie innehavaren av befattningen.

---

¹⁾ Beslut om placering i säkerhetsklass i detta fall fattas av Försvarsmakten efter förslag av Svenska Kraftnät.

VÄGLEDNING

**Svenska
Kraftnät**

Box 526, 162 15 Vällingby
Tel vx 08-739 78 00 – Fax 08-739 76 50
Besöksadress: Jämtlandsgatan 99